

Successen TAPP Coalitie in 2022

1. Lobbyactiviteiten

De TAPP Coalitie probeert door middel van lobby bij politieke partijen de voorstellen voor een eerlijke prijs voor dierlijk eiwit op de politieke agenda te krijgen. In Den Haag en Brussel hebben wij een paar mooie successen behaald in 2022.

Onderzoeken naar heffing op vlees en terugsluis naar boeren (maart) en heffing op emissies veehouderij (december)

TAPP Coalitie heeft afgelopen jaren bij politieke partijen het voorstel voor een eerlijke vleesprijs op de agenda gezet (o.a. richting verkiezingsprogramma's). Hierdoor hebben 2 regeringspartijen bij het regeerakkoord voorgesteld vervolgonderzoek te doen naar een heffing op vlees met terugsluis van geld naar boeren. TAPP Coalitie heeft in Q1 2022 nauw contact gehad met het Ministerie van LNV, om de aankondiging van het onderzoek op te nemen in de brief die LNV Minister Staghouwer op 29 maart 2022 naar de Tweede Kamer stuurde. In de brief gaf de Minister aan dat een hogere vleesprijs kan "bijdragen aan de doelstelling om een verschuiving van de balans in de consumptie van dierlijke en plantaardige eiwitten van de huidige 60/40-verhouding naar 50/50 in 2030 te realiseren. Dit is een ambitieus doel: dit vraagt

over de gehele populatie een gedragsverandering in het eetpatroon. Deze verhouding past bij de Schijf van Vijf van het Voedingscentrum die zowel ziet op gezondheid als duurzaamheid. Een dergelijke verschuiving levert tevens een reductie op van de broeikasgasemissies met 10-15% en draagt daarmee bij aan de afspraken in het Klimaatakkoord". Op 30 maart besprak de LNV minister met de Tweede Kamer deze brief (evaluatie voedselbeleid) en ook een WUR rapport 'Beprijzen van vlees'. De aankondiging van het onderzoek is een belangrijke stap op weg naar invoering van een eerlijke vleesprijs, omdat uitvoeringsvragen nog nader onderzocht moeten worden door het LNV ministerie (zoals afbakening van wat valt onder vlees, welke instantie voert de heffing in, hoe ziet de terugsluis naar boeren er uit?). Lobby in de

maanden maart-december 2022 leidde uiteindelijk ook tot een meerderheid in de Tweede Kamer die in december voor diverse moties stemde waar TAPP Coalitie zich voor heeft ingezet. De regering stuurde 25 november een brief naar de Tweede Kamer waarin ze een heffing aankondigde op stikstofemissies in de veehouderij en mogelijk ook op broeikasgasemissies. Via de motie van VVD-D66 op 8 december kwam er brede steun om dit plan nader te onderzoeken. Dat is dan ook gebeurd. Op 13 april 2023 bleek dat een klimaat advies van alle ministeries een heffing op vlees en zuivel op nam in het kernpakket maatregelen om in 2030 60% CO₂ reductie te halen. Een ander plan was de heffing op stikstof- en methaan emissies in de veehouderij.

Europese studie naar beprijzing (juni) en advisering EU Sustainable Food Systems Law (december)

De Europese Commissie is gestart met een studie van 300.000 euro naar hoe CO₂-eq-beprijzing (vervuiler betaalt principe) kan worden ingevoerd voor de landbouwsector en/of voor voedingsproducten. Het rapport verschijnt eind 2023. Dit initiatief is mede het gevolg van jarenlange beleidsbeïnvloeding door onder andere de TAPP Coalitie. De Europese Commissie heeft de

TAPP Coalitie in april gevraagd om dit onderzoek zelf te doen, maar helaas voldeden we niet aan de voorwaarden voor de minimale omzet per jaar. Ook andere onderzoeksorganisaties die we goed kennen, konden het onderzoek niet uitvoeren door een gebrek aan capaciteit. TAPP is wel gevraagd om het concept rapport te beoordelen. TAPP Coalitie was uitgenodigd door

de EU Commissie om advies te geven over de implementatie van de EU Framework Sustainable Food System (FSFS); de vertaling van de Farm to Fork Strategy. TAPP heeft geadviseerd om BTW differentiatie voor voedsel onderdeel te maken van de strategie. Hiervoor is een meerderheid in het Europees Parlement. TAPP publiceerde ook andere adviezen voor de FSFS.

Manifest eerlijke vleesprijs (augustus/september)

In het voorjaar kreeg een PVV-motie tegen een (platte) vleestaks een meerderheid. Hoewel de motie niet het voorstel van TAPP betreft, is het toch een tegenslag, omdat de regering nu minder bewegingsruimte heeft. We zijn hiermee omgegaan door steun te blijven vragen voor ons plan, als oplossing voor een heikel politiek probleem: hoe krijgen boeren toekomstperspectief als zij minder dieren moeten houden (stikstofprobleem)? Een vleesheffing met terugsluis naar boeren helpt.

TAPP heeft hier aandacht voor gevraagd door een Manifest eerlijke vleesprijs aan te bieden aan regering en parlement. Op 27 augustus is dit Manifest aangeboden en hebben 6 jongeren organisaties (met een achterban van 100.000 jongeren en 80 organisaties) een demonstratie georganiseerd ter ondersteuning van de eerlijke vleesprijs van TAPP Coalitie. Trouw en Radio 1 pakten het op. Hier kwamen 300 mensen op af (grotendeels jongeren) en deden politici van VVD enkele (nog voor-

zichtige) toezeggingen. Minister Staghouwer heeft ons uitgenodigd om over onze voorstellen te overleggen. Helaas stapte Staghouwer kort daarop op. Aan de politici werden twee Manifesten overhandigd, een Manifest van de jongerenorganisaties¹ en een soortgelijk Manifest van enkele boerenorganisaties². Ook partners van TAPP Coalitie tekenden dit: Caring Farmers, BD-vereniging, De Streekboer en Voedsel Anders.

1) <https://tappcoalitie.nl/images/TAPP-manifest2-1661424191.pdf> 2) <https://tappcoalitie.nl/images/TAPP-manifestA5-1661424191.pdf>

Successen TAPP Coalitie in 2022

2. Projecten, samenwerking, onderzoeken en conferenties

TAPP Coalitie doet zelfstandig onderzoek en voert ook praktijkprojecten uit om de effecten en uitvoerbaarheid te onderbouwen van de voorstellen voor een eerlijke beprijzing van dierlijk eiwit. TAPP zoekt daarbij samenwerking met de partners van TAPP en ook met partijen die invloed hebben. Ook draagt TAPP met kennis en kunde bij aan onderzoeken en events van anderen. In 2022 leverde dat onderstaande highlights op:

True pricing concept voor vlees in de markt gezet (12 / 2021 – 03 / 2022)

3 bedrijfsrestaurants van o.a. cateraar Vermaat bij de Universiteit Wageningen, TU Eindhoven en Hogeschool Zuyd Maastricht hebben meegewerkt aan een pilot. De invoering van een eerlijke vleesprijs, (vlees werd gemiddeld 40% duurder) en 0% btw op vega maaltijden, groente en fruit verliep uitstekend. Het gevolg was een daling van de

vleesconsumptie in 3 maanden tijd van 20% en een enorme toename van de verkoop van vega maaltijden, groente en fruit. TAPP verzorgde als initiatiefnemer de coördinatie en de subsidie aanvraag bij het Ministerie van LNV en de Provincie Noord Holland en was lid van de klankbordgroep. Het project is uitgevoerd door partners van de TAPP coalitie:

GreenDish en Studenten van Morgen. Het project liet zien dat het plan van TAPP in de praktijk goed werkt en doet wat het moet doen: lagere consumptie van vlees en hogere consumptie van gezond voedsel. Er was weinig weerstand bij klanten/gebruikers, dankzij goede uitleg van de voordelen voor eigen gezondheid, klimaat en milieu.

PPS True Price WUR

TAPP nam in 2022 elk kwartaal deel aan bijeenkomsten van PPS Van inzicht naar actie.³ TAPP presenteerde o.a. de resultaten van de pilot met een hogere vleesprijs in 2 universiteiten en een HBO instelling. In de PPS werken een aantal partijen samen:

ABN-AMRO, Albert Heijn, Biowinkelvereniging, BioNederland, Dilmah Europe B.V. EOSTA, True Price, Natuurvoedingssupermarkt, HAS Hogeschool, Hutten Catering, LTO Nederland, MVO Nederland, Oregional, PintoA, PlantLab, Power-ED, Rainforest Al-

liance, RIVM, Solidaridad, Transitiecoalitie Voedsel, Verstegen Spices & Sauces B.V. <https://www.wur.nl/nl/project/True-Price-van-Inzicht-naar-Actie.htm>

Symposium met Rabobank over eerlijke vleesprijs als vervolg op rapporten ACM en Remkes (december)

Op de VN klimaatconferentie COP27 heeft TAPP met Rabobank afgesproken een symposium te organiseren over hoe de adviezen van ACM en Johan Remkes over be-

prijzen van voedsel verder uitgewerkt kunnen worden. Aanwezig waren zo'n 30 relevante stakeholders in de voedselketen zoals branches bedrijven, beleidsmakers

(min LNV, directeur ACM), ngo's (o.a. directeur Consumentenbond) en een journalist van Boerderij.

UN Climate Conference Bonn: Side event 'Food Price Debate'⁴ (juni)

Tijdens de VN-klimaatconferentie in Bonn organiseerde de TAPP-coalitie het 'Bonn Food Price Debate', om fiscale opties voor voedsel en landbouw te bespreken om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen. 37% van alle wereldwijde broeikasgasemissies is

gekoppeld aan het voedselsysteem, maar fiscale prikkels om deze emissies te verminderen ontbreken, in tegenstelling tot de energiesector (CO₂-belastingen en emissie-handels-regelingen enz.). Het Side Event kan hier⁵ bekeken worden (start op 16.10) Geor-

ganiseerd met Foodtank, FAIRR, Greenpeace Germany, True Price & Impact Institute.

4) <https://foodtank.com/event/bonn-food-price-debate/>

5) <https://www.youtube.com/watch?v=XcOFv0QJRQk&t=974s>

Onderzoek gezondheidseffecten van vlees – WUR en True Price

Het onderzoek van de WUR naar de gezondheidseffecten van vlees is op initiatief van TAPP en Vegetariërsbond is gestart en gefinancierd. TAPP en de Ve-

getariërsbond zaten als opdrachtgevers in de begeleidingscommissie. Het WUR rapport wordt 11 april '23 overhandigd aan een vertegenwoordiger van het minis-

terie van VWS en besproken met enkele experts en kamerleden tijdens een event in Nieuwspoor.

COP27, Egypte: Climate Agreement on Food & Farming, Side event en 2 Persconferenties (november)

TAPP heeft met hulp van diverse partijen een Climate Agreement opgesteld en toegestuurd naar VN lidstaten, voedsel bedrijven en supermarkten ter ondertekening bij de VN klimaat top november 2022 (zie⁶ en⁷). Een FAO directeur klimaat gaf hier steun aan bij de voorbereidingen en meetings met vertegenwoordigers van VN lidstaten. Supporters van de Climate Agreement zijn bedrijven, ngo's, jongeren organisaties, kerkelijke organisaties en financiële instellingen. Hoewel diverse landen belangstelling toonden om te tekenen, gaven

zij de voorkeur aan diverse andere initiatieven. Het Side event voorstel van TAPP Coalitie is samengevoegd met het event van: Jeremy Collier Foundation; Capitals Coalition, Rockefeller Foundation; EAT Forum; Rabobank en Foodsystems for the Future. De bundeling van deze events genereerde extra aandacht en een interessant nieuw netwerk. Onderwerp van het side event: Global food systems make up a third of greenhouse gas emissions, as well as being a key driver of nature loss. This panel highlights ways the public and private sec-

tor can address these risks, including true cost accounting, sustainable food pledges and pricing, and Good Food Finance interventions. See⁸ WWF werkte mee aan de TAPP VN persconferentie over de effecten van veehouderij op biodiversiteit see⁹ Voorbereidingen en lobby strategie voor COP27 stemden we afgelopen half jaar af met partners van 50by40.org o.a. voor input en brieven over Koronivia en brieven over klimaatvriendelijke catering bij COP27.

6) <https://climateagreementfoodfarming.org/> 7) <https://futurefoodprice.org/climate-agreement-food>

8) <https://www.linkedin.com/feed/update/urn:li:activity:6996946627106062337> 9) <https://tappcoalition.eu/nieuws/19361/press-conference-cop27---ending-meat-dairy-and-livestock-negative-impact-on-biodiversity-loss---climate-change>

Successen TAPP Coalitie in 2022

3. Communicatie en persmomenten

Een belangrijk onderdeel van het werk van TAPP Coalitie is aandacht genereren voor en informatie verstrekken over een eerlijke prijs voor dierlijk eiwit. Dit doet TAPP door het uitbrengen van nieuwsbrieven, maar vooral ook door free publicity te genereren. Bij voorbeeld door samen met experts opiniestukken te schrijven en op te treden in relevante nieuwskanalen. De vakpers weet de TAPP Coalitie goed te vinden, wanneer in het publieke debat een expert gezocht wordt over prijszetting.

Nieuwsbrieven

Tussen maart en oktober 2022 zijn 3 nieuwsbrieven uitgebracht in Nederland, deze zijn ook in het Engels en zijn verspreid in het partnernetwerk. Onze Engelse nieuwsbrief heeft 1612 abonnees, de Nederlandse nieuwsbrief 1423 (status eind September 2022).

Publiciteit:

- 1) **03-04 Opiniestuk in de Volkskrant: Belasting vlees is hoognodig om biodiversiteit op aarde te redden.** Geschreven met: China Biodiversity Conservation and Green Development Foundation, Triodos Bank, Factory Farming Awareness Coalition (VS)
- 2) **24-05 Cateringproject resultaten artikel in Trouw**
- 3) **01-09 3 artikelen in Trouw, FD en BNN** naar aanleiding van ingezonden stuk over de negatieve effecten van vlees als reactie op de start van de campagne 'Nederland vleesland'.
- 4) **14-10 Dagblad Trouw** publiceerde 14 oktober, de dag van de kabinetsreactie op het stikstofrapport van Remkes dit **opinie artikel** van TAPP Coalitie
- 5) **01-11 Opinieartikel in NRC over milieubelasting** voor niet duurzame producten en interview op **radio 1**
- 6) **17 en 18 nov pagina groot artikel in Telegraaf** (resp. online en in de papieren versie, ca. 750.000 lezers) met interview Jeroom Remmers n.a.v. VN klimaatop COP27.
- 7) **06-12 Opinieartikel in AD** n.a.v. de landbouwbegroting: Gezond voedsel kan jaarlijks 100 euro goedkoper.

Social Media:

Het aantal volgers is (27 maart 2023):

LinkedIn **865**

Facebook **394**

Instagram volgers **732**

Instagram volgend **1507**

Dit betreft de Nederlandstalige accounts:

<https://www.facebook.com/tappcoalitie/>

<https://nl.linkedin.com/company/tappcoalitie>

<https://twitter.com/tappcoalitie>

<https://www.instagram.com/tappcoalitie/>

De engelsestalige accounts zijn later gestart en hebben **63** volgers (LinkedIn)

en **359** (Facebook).

In 2022 heeft Jeroom Remmers meegewerkt aan 2 podcasts:

<https://www.studioplantaardig.nl/Podcast/6-vleestaks-jeroom-remmers-tapp-coalitie/>

<https://podcasts.apple.com/gb/podcast/84-nederland-minder-vleesland-met-jeroom-remmers/id1459843425?i=1000579149128>

Jeroom Remmers werd 3 oktober uitgeroepen tot Changemaker van de maand.

In Amsterdam, Rotterdam en Utrecht was zijn foto als Changemaker te zien op 100 locaties bij reclame borden.

<https://tappcoalitie.nl/nieuws/19120/jeroom-remmers-geseleceerd-als-changemaker->

1) <https://tappcoalitie.nl/nieuws/18233/tapp-coalitie-opinie-volkskrant-belasting-vlees-is-hoognodig-om-biodiversiteit-op-aarde-te-redden>

3) <https://tappcoalitie.nl/nieuws/19001/nieuwe-campagne-nederlandvleesland-nl-vertelt-maar-het-halve-verhaal-->

4) <https://www.trouw.nl/opinie/niet-duurzame-vlees-en-zuivel-kunnen-duurder-dat-vindt-remkes-ook~b3efbfcf/>

5) <https://www.nrc.nl/nieuws/2022/10/31/we-moeten-snel-de-echte-prijs-voor-ons-voedsel-gaan-betalen-a4146760>
<https://www.nporadio1.nl/fragmenten/dit-is-de-dag/06328ae5-b961-493f-8f68-bb5b072848a5/2022-11-01-milieubelasting-voor-niet-duurzame-producten>

7) <https://www.ad.nl/opinie/gezond-voedsel-kan-100-euro-per-jaar-goedkoper~aaf691a1/?referrer=https%3A%2F%2F>

Successen TAPP Coalitie in 2022

4. Partners van de TAPP Coalitie

De partners van de TAPP Coalitie zijn ontzettend belangrijk voor het werk van de TAPP Coalitie. Immers namens hoe meer partijen met een achterban de TAPP Coalitie spreekt, hoe meer effect. De partners van TAPP dragen financieel of inhoudelijk bij aan het werk van TAPP en sommigen van hen werken mee in de lobby en de projecten van de coalitie. De TAPP Coalitie streeft naar een jaarlijkse groei van de coalitie en zoekt actief partners die de doelen van de TAPP Coalitie onderschrijven. In 2022 waren onderstaande partners aangesloten bij de TAPP Coalitie:

De TAPP Coalitie spreekt met deze partners namens een achterban van 0,6 miljoen mensen.